

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 7ης Ιανουαρίου 2004

με την οποία πράξη συγκέντρωσης κηρύσσεται συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά και τη λειτουργία της συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο

(Υπόθεση αριθ. COMP/M.2978 — Lagardère/Natexis/VUP) ⁽¹⁾

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2003) 5277]

(Το κείμενο στη γαλλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2004/422/EK)

Στις 7 Ιανουαρίου 2004, η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση σχετικά με απόφαση στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89 του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1989, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων επιχειρήσεων ⁽²⁾, και ιδίως του άρθρου 8 παράγραφος 2. Μια μη εμπιστευτική έκδοση του πλήρους κειμένου της απόφασης στη γλώσσα του πρωτοτύπου της υπόθεσης και στις γλώσσες εργασίας της Επιτροπής βρίσκεται στον δικτυακό τόπο της ΓΔ COMP στην ακόλουθη διεύθυνση http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html.

- (1) Η παρούσα υπόθεση αφορά την απόκτηση του ελέγχου από μέρους της εταιρείας Lagardère («Lagardère» — Γαλλίας) ορισμένων στοιχείων του ενεργητικού της εταιρείας Vivendi Universal Publishing («VUP» — Γαλλίας), που ελέγχεται από την Investima 10 ⁽³⁾, η οποία από την πλευρά της ελέγχεται από τη Natexis Banques Populaires, πράξη που κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή, στις 14 Απριλίου 2003, βάσει του άρθρου 4 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89.
- (2) Η Lagardère είναι ένας όμιλος ο οποίος λειτουργεί σε ολόκληρο τον κόσμο σε τρεις σημαντικούς τομείς: την επικοινωνία/τα μέσα μαζικής επικοινωνίας/τις εκδόσεις, την αυτοκινητοβιομηχανία και την προηγμένη τεχνολογία. Στον τομέα της επικοινωνίας, των μέσων μαζικής επικοινωνίας και των εκδόσεων που είναι ο μόνος που αφορά την παρούσα κοινοποίηση, οι κύριες δραστηριότητες της Lagardère συγκεντρώνονται υπό την εταιρεία Hachette S.A. («Hachette») την οποία κατέχει κατά 100 % η Lagardère, το σύνολο των δραστηριοτήτων της οποίας είναι οι ακόλουθες: η έκδοση, ο γραπτός τύπος, οι υπηρεσίες διανομής/διάδοσης, η λιανική πώληση βιβλίων, οπτικοακουστικού υλικού και πολυμέσων.
- (3) Η Investima 10 συστάθηκε για να παραλάβει στοιχεία του ενεργητικού της Vivendi Universal Publishing («VUP»), η οποία λειτουργεί σε διάφορους τομείς των εκδόσεων και ασκεί καθήκοντα υλικοτεχνικής στήριξης και διανομής.
- (4) Η Lagardère ήταν υποψήφια, τον Σεπτέμβριο 2002, για την αγορά στοιχείων του ενεργητικού του τομέα εκδόσεων της VUP στην Ευρώπη και τη Λατινική Αμερική (εκτός Βραζιλίας) όπου η Vivendi Universal είχε τεθεί προς πώληση ⁽⁴⁾. Κατά τα τέλη Οκτωβρίου, η Vivendi Universal ανακοίνωσε ότι είχε επιλέξει την προσφορά της Lagardère.
- (5) Το σχήμα που επέλεξε η Lagardère για την αγορά των εν λόγω στοιχείων του ενεργητικού έπρεπε να ανταποκρίνεται σε μια από τις επιθυμίες του πωλητή που ήταν να είναι σε θέση, το συντομότερο δυνατό, να προβεί στη μεταβίβαση και να του καταβληθεί το αντίτιμο. Για να ανταποκριθεί σε αυτό το αίτημα ταχείας διεκπεραίωσης, παρενέβη στη διαδικασία αγοράς των σχετικών στοιχείων ενεργητικού της VUP η Natexis Banques Populaires, κατόπιν αίτησης της Lagardère.
- (6) Στις 3 Δεκεμβρίου 2002, ο όμιλος Natexis Banques Populaires συνήψε με την Lagardère συμφωνία οριστικής πώλησης, που επιτρέπει στη Lagardère (μέσω της Ecrinvest 4), αφού λάβει την άδεια συγκέντρωσης από την Επιτροπή, να αποκτήσει το σύνολο του κεφαλαίου της Investima 10, εταιρεία που κατέχει τα στοιχεία του ενεργητικού της VUP. Η τιμή αγοράς καταβλήθηκε αμέσως από την Lagardère στην Segex (εταιρεία που κατείχε το σύνολο των μετοχών που συνιστούσαν το κεφάλαιο της Ecrinvest 4) κατά την ίδια ημερομηνία.

⁽¹⁾ Γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής και τελική έκθεση του συμβούλου ακροάσεων (EE C 102 της 28.4.2004).

⁽²⁾ ΕΕ L 395 της 30.12.1989, σ. 1· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1310/97 (ΕΕ L 180 της 9.7.1997, σ. 1).

⁽³⁾ Από την υποβολή της κοινοποίησης, η Investima 10 έγινε Editis SA.

⁽⁴⁾ Η Vivendi Universal προέβη ταυτόχρονα στην εκχώρηση στοιχείων του ενεργητικού του τομέα εκδόσεων στις ΗΠΑ (Houghton Mifflin), όπου αγοράστηκαν από τρίτο.

- (7) Στις 14 Μαΐου 2003, οι γαλλικές αρχές υπέβαλαν αίτηση μερικής παραπομπής βάσει του άρθρου 9 του κανονισμού για τις συγκεντρώσεις. Η αίτηση αυτή αφορούσε ορισμένο αριθμό εκδοτικών αγορών (πώληση βιβλίων γενικής λογοτεχνίας, δικαιώματα δημιουργού στη συλλογή τσέπης, πώληση σχολικών και βοηθητικών βιβλίων, λεξικών και εγκυκλοπαιδειών και υπηρεσίες διάδοσης και διανομής στους εκδότες). Η Επιτροπή, με απόφασή της της 23ης Ιουλίου 2003, απέρριψε την αίτηση παραπομπής που διατύπωσαν οι γαλλικές αρχές θεωρώντας ότι δεν πληρούτο ο όρος της ύπαρξης χωριστής γεωγραφικής αγοράς για όλες τις αγορές με εξαίρεση την αγορά της πώλησης σχολικών βιβλίων, για την οποία η Επιτροπή επιβεβαίωσε τον εθνικό χαρακτήρα και της αγοράς βοηθητικών βιβλίων σχετικά με την οποία η Επιτροπή δεν ήταν, κατά το στάδιο της απόφασης —που είχε λάβει βάσει του άρθρου 9 του κανονισμού για τις συγκεντρώσεις— σε θέση να αποφανθεί σχετικά με τη γεωγραφική διάσταση (εθνική ή υπερεθνική). Για τις δύο αυτές αγορές, η Επιτροπή αποφάσισε, σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο στοιχείο α) του κανονισμού για τις συγκεντρώσεις, να προβεί η ίδια σε ανάλυση των αποτελεσμάτων της συγκέντρωσης λαμβάνοντας υπόψη της τους στενούς δεσμούς που υπάρχουν μεταξύ των δύο αυτών αγορών και του συνόλου των λοιπών δραστηριοτήτων της αλυσίδας του βιβλίου.
- (8) Η συμβουλευτική επιτροπή για τις συγκεντρώσεις επιχειρήσεων, κατά την 122η συνεδρίασή της στις 22 Δεκεμβρίου 2003, εξέδωσε ομόφωνα ευνοϊκή γνώμη για το σχέδιο απόφασης της Επιτροπής που είχε ως στόχο την έκδοση απόφασης χορήγησης άδειας υπό όρους.
- (9) Στην έκθεση της 4ης Νοεμβρίου 2003, ο υπεύθυνος ακρόασεων θεώρησε ότι το δικαίωμα ακρόασης των δύο μερών είχε τηρηθεί.

Ο ΤΟΜΕΑΣ ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

- (10) Από τον συγγραφέα στον αναγνώστη, το βιβλίο ακολουθεί έναν κύκλο, την «αλυσίδα του βιβλίου», στην οποία υπεισέρχονται πολλοί παράγοντες που είναι: ο εκδότης, ο υπεύθυνος διάδοσης, ο διανομέας, ο έμπορος χονδρικής και οι έμποροι λιανικής πώλησης.
- (11) Ο ανταγωνισμός μεταξύ των εκδοτών λαμβάνει χώρα σε διάφορα επίπεδα σε αυτή την αλυσίδα του βιβλίου: ιδίως για την αγορά των δικαιωμάτων έκδοσης (πρόσβαση στο υλικό) και για την πρόσβαση στα διάφορα σημεία πώλησης (πρόσβαση στην αγορά). Μια ιδιαίτερη σημασία του γαλλόφωνου εκδοτικού τομέα είναι ότι οι μικροί εκδότες δίνουν σε υπεργολαβία την εμπορία των προϊόντων τους (διάδοση και διάθεση) στους ανταγωνιστές τους εκδότες μεγαλύτερου μεγέθους, οι οποίοι είναι ενταγμένοι στο δίκτυο διάδοσης/διανομής.
- (12) Επίσης συνυπάρχουν στην αγορά τρεις κατηγορίες διαφορετικών φορέων:
- καταρχάς, οι δύο όμιλοι (Hachette Livre και VUP), ικανοί να εξασφαλίσουν κατά πλήρως αυτόνομο τρόπο την ανάπτυξή τους, δεδομένου ότι πέραν από τον πυρήνα της δραστηριότητάς τους που είναι οι εκδόσεις, ασκούν παράλληλα και μια πλήρη δραστηριότητα εμπορίας (διάδοσης/διανομής) και διαθέτουν, εξάλλου, συλλογές τσέπης ευρείας διάδοσης που εξασφαλίζουν μια «δεύτερη ζωή» στα βιβλία που εκδίδουν,
 - κατόπιν, τέσσερις όμιλοι μεσαίων διαστάσεων εκ των οποίων τρεις (Gallimard, Flammarion, Le Seuil) είναι κάθετα ολοκληρωμένοι (διάδοση/διανομή και συλλογές βιβλίων τσέπης) αλλά εξαρτώνται εν μέρει από τον Hachette Livre ή/και από την VUP για την εμπορία των βιβλίων τους προς μικρότερα σημεία πώλησης· ο τέταρτος όμιλος (Albin Michel) εξασφαλίζει εν μέρει τη διάδοσή του, ένα σημαντικό μέρος των βιβλίων του διαδίδεται, το δε σύνολο διανέμεται από τον Hachette Livre, ενώ οι εκδόσεις τσέπης γενικά εξασφαλίζονται από την LGF, θυγατρική του Hachette Livre,
 - τέλος, ένα ετερόκλητο σύνολο από μικρούς φορείς, κατά μεγάλο μέρος και συχνά υπό πλήρη εξάρτηση από τους μεγάλους εκδότες για την εμπορία των προϊόντων τους και για την έκδοση των βιβλίων τους σε σχήμα τσέπης.

- (13) Η πράξη που κοινοποιήθηκε αρχικά στην Επιτροπή οδηγεί στο συνδυασμό των δραστηριοτήτων των δύο κυρίαρχων επιχειρήσεων στην αγορά και δημιουργεί ιδιαίτερα σημαντικές οριζόντιες επικαλύψεις σε πολλούς εκδοτικούς τομείς, καθώς και στις δραστηριότητες διάδοσης και διανομής. Η κοινοποιηθείσα πράξη ενισχύει εξάλλου την κάθετη ολοκλήρωση αυτών των δύο επιχειρήσεων στην αλυσίδα του βιβλίου, δεδομένου ότι η ίδια επιχείρηση θα ελέγχει ταυτόχρονα πολλούς εκδοτικούς οίκους σε συνδυασμό με τις δραστηριότητες διάδοσης και διανομής, πράγμα που υπάρχει κίνδυνος να παράσχει στο νέο φορέα δεσπόζουσα θέση σε πολλά επίπεδα της ίδιας της αλυσίδας του βιβλίου. Δεν μπορεί, ως εκ τούτου, να αναλυθούν χωριστά οι οριζόντιες, συγκεντρωτικές και κάθετες συνέπειες αυτής της πράξης.

A. Οι συγκεκριμένες αγορές

1) Οι αγορές των συγκεκριμένων προϊόντων

- (14) Από την έρευνα αγοράς που διεξήγαγε η Επιτροπή για την παρούσα υπόθεση προέκυψε ότι οι αγορές των συγκεκριμένων προϊόντων ήταν οι ακόλουθες:
- (15) Αγορές σχετικά με την απόκτηση περιεχομένου: Τα δικαιώματα εικονογραφικής και χαρτογραφικής αναπαραγωγής, οι πρωτογενείς αγορές δικαιωμάτων γαλλικών έργων, οι πρωτογενείς αγορές δικαιωμάτων ξένων έργων, οι δευτερογενείς αγορές δικαιωμάτων εκδόσεων τσέπης, οι δευτερογενείς αγορές δικαιωμάτων ομίλων βιβλίου (club).
- (16) Τα κύρια κριτήρια που λήφθηκαν υπόψη για τον καθορισμό των αγορών δικαιωμάτων είναι τα ακόλουθα: Η φύση των δικαιωμάτων, το είδος σύμβασης εκχώρησης, η ταυτότητα του εκχωρούντος, η φύση/σημασία και η διάρκεια των αποκτηθέντων δικαιωμάτων, το ποσό των καταβληθεισών προκαταβολών (à-valoir) ⁽¹⁾.
- (17) Αγορές διάδοσης/διανομής (για λογαριασμό τρίτων): Η διάδοση των βιβλίων συνίσταται στην εμπορία των βιβλίων στους μεταπωλητές, τόσο για ίδιο λογαριασμό όσο και για λογαριασμό τρίτου εκδότη. Η διάδοση για λογαριασμό τρίτων (γενικά μικρών εκδοτών που δεν έχουν τα μέσα να εξασφαλίσουν τη διάδοση της παραγωγής τους προς το σύνολο ή τμήμα των μεταπωλητών) αποτελεί ως εκ τούτου αγορά, η οποία μπορεί να υποδιαιρείται ανά κατηγορία μεταπωλητών λόγω των διαρθρωτικών τους διαφορών. Έτσι, υπάρχουν χωριστές αγορές υπηρεσιών διάδοσης στα βιβλιοπωλεία, στις υπεραγορές ή στους εμπόρους χονδρικής πώλησης. Οι μικροί πελάτες, οι καλούμενοι επιπέδου 3 (συνυπερμάρκετ και μικρά σημεία πώλησης ημερήσιου τύπου) εξυπηρετούνται από την πλευρά τους από τους εμπόρους χονδρικής και όχι άμεσα από τις εταιρείες διάδοσης/διανομής. Η διανομή συγκεντρώνει από την πλευρά της τις υλικοτεχνικές λειτουργίες που αφορούν την προμήθεια βιβλίων στους μεταπωλητές και δεν διαφέρει ανάλογα με το είδος μεταπωλητή.
- (18) Τα κύρια κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη για τον καθορισμό των αγορών αυτών είναι τα ακόλουθα: Η οργάνωση του τομέα και των διαρθρωτικών διαφορών μεταξύ των μεταπωλητών (βιβλιοπωλείων, υπεραγορών, εμπόρων χονδρικής πώλησης), η φύση των παροχών, οι προτιμήσεις των εκδοτών, οι διαφορές κόστους και τα ανά επίπεδο εμπόδια πρόσβασης. Εξάλλου, παρότι οι σχετικές αγορές αφορούν υπηρεσίες διάδοσης και διανομής για λογαριασμό τρίτων, η γενική θέση των διαφόρων παρεχόντων υπηρεσίες (συμπεριλαμβανομένων και των δικών τους πωλήσεων) πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την ανάλυση από άποψη ανταγωνισμού.
- (19) Αγορές πώλησης βιβλίων στους μεταπωλητές: Πρόκειται για τις αγορές πώλησης βιβλίων γενικής λογοτεχνίας μεγάλου μεγέθους (στα βιβλιοπωλεία, στις υπεραγορές, στους εμπόρους χονδρικής), της πώλησης βιβλίων γενικής λογοτεχνίας σχήματος τσέπης (στα βιβλιοπωλεία, στις υπεραγορές, στους εμπόρους χονδρικής), της πώλησης παιδικών βιβλίων (στα βιβλιοπωλεία, στις υπεραγορές, στους εμπόρους χονδρικής), την πώληση πολυτελών εκδόσεων (στα βιβλιοπωλεία, στις υπεραγορές, στους εμπόρους χονδρικής), την πώληση βιβλίων πρακτικών συμβουλών (στα βιβλιοπωλεία, στις υπεραγορές, στους εμπόρους χονδρικής), την πώληση εικονογραφημένων (στα βιβλιοπωλεία, στις υπεραγορές, στους εμπόρους χονδρικής), την πώληση σχολικών βιβλίων, την πώληση βοηθητικών βιβλίων, την πώληση πανεπιστημιακών συγγραμμάτων και επαγγελματικών βοηθημάτων, την πώληση νομικών συγγραμμάτων, την πώληση συγγραμμάτων θετικών επιστημών, την πώληση συγγραμμάτων οικονομικών επιστημών, την πώληση συγγραμμάτων ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών, την πώληση λεξικών, την πώληση ολιγότομων παγκοσμίων εγκυκλοπαιδεϊών, την πώληση ολιγότομων συγγραμμάτων θεματικών εγκυκλοπαιδεϊών, την πώληση πολύτομων έργων αναφοράς σε μορφή πολυμέσων, την πώληση τευχών και τέλος την πώληση βιβλίων από τους εμπόρους χονδρικής στους μεταπωλητές του επιπέδου 3.

⁽¹⁾ Μια προκαταβολή (à-valoir) είναι ένα μη επιστρεπτέο ποσό που καταβάλλει ο εκδότης σε έναν συγγραφέα ως προκαταβολή της παράδοσης ενός χειρογράφου. Μετά την εμπορία του βιβλίου, μόνο τα δικαιώματα δημιουργού που υπερβαίνουν το ποσό της προκαταβολής (à-valoir) καταβάλλονται στον συγγραφέα.

- (20) Τα κύρια κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη για τον καθορισμό των αγορών αυτών είναι τα ακόλουθα: Εμπορική σχέση και φύση του εμπορικού κινδύνου, δυνατότητα αντικατάστασης από πλευράς προσφοράς (όσον αφορά την ικανότητα παραγωγής ενός βιβλίου συγκεκριμένου τύπου) φυσικά και εικονογραφικά χαρακτηριστικά των έργων, τιμή των έργων, διαφορές στους γενικούς όρους πώλησης και στα χαρακτηριστικά όσον αφορά το αγοραστικό κοινό. Στο πλαίσιο των αγορών πώλησης βιβλίων γενικής λογοτεχνίας, θα πρέπει εξάλλου να γίνει διάκριση μεταξύ βιβλίων μεγάλου μεγέθους, που εκδίδονται για πρώτη φορά και βιβλίων τσέπης, που εκδίδονται κατά το μεγαλύτερο μέρος τους σε δεύτερη έκδοση, σε χαμηλότερες τιμές και αποτελούν τμήμα σειρών με ενιαίο σήμα κύρους.
- (21) Αγορές πώλησης στον τελικό καταναλωτή: Είναι οι αγορές της πώλησης πολύτομων έργων αναφοράς (π.χ. πολύτομων εγκυκλοπαιδειών) μέσω πρακτορείων και της πώλησης βιβλίων από τους εμπόρους λιανικής πώλησης στον τελικό καταναλωτή.

2) Οι συγκεκριμένες αγορές γεωγραφικά

- (22) Από την έρευνα αγοράς που πραγματοποιήθηκε για την παρούσα υπόθεση προέκυψε ότι οι σχετικές αγορές ήταν γεωγραφικά οι ακόλουθες:
- (23) Οι αγορές απόκτησης περιεχομένου για δημοσίευση σε γαλλική γλώσσα είναι παγκόσμιας γεωγραφικής έκτασης, ιδίως λόγω συμβάσεων παγκόσμιας γεωγραφικής εμβέλειας.
- (24) Οι αγορές διάδοσης/διανομής (για λογαριασμό τρίτων) έχουν τη γεωγραφική διάσταση του ευρωπαϊκού γαλλόφωνου χώρου, λόγω ιδίως της δυνατότητας υποκατάστασης από πλευράς ζήτησης (ενιαίες συμβάσεις) και προσφοράς (ιδιες παροχές, παρουσία των φορέων σε όλο το γαλλόφωνο χώρο).
- (25) Οι αγορές της πώλησης βιβλίων από τους εκδότες στους μεταπωλητές, ιδίως οι αγορές πώλησης βιβλίων γενικής λογοτεχνίας, πρακτικών βιβλίων, παιδικών βιβλίων, έργων αναφοράς και βοηθητικών βιβλίων έχουν υπερεθνική διάσταση που καλύπτει τουλάχιστον τον γαλλόφωνο χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης ενδεχομένως και της γαλλόφωνης Ελβετίας, ιδίως λόγω των ομοιομορφών όρων ανταγωνισμού, των επιπέδων έκπτωσης και της δυνατότητας υποκατάστασης της προσφοράς.

Τα σχολικά βιβλία, τα οποία επηρεάζονται ιδιαίτερα από τα εθνικά εκπαιδευτικά προγράμματα, έχουν εθνική γεωγραφική διάσταση. Για τις άλλες κατηγορίες βιβλίων, όπως τα νομικά συγγράμματα, ο ακριβής ορισμός μπορεί να παραμείνει ανοικτός. Για τα προϊόντα αυτά, οι σχετικές γεωγραφικές αγορές τις οποίες αφορά η παρούσα πράξη είναι η Γαλλία, το Λουξεμβούργο, το Βέλγιο και η Ισπανία.

- (26) Οι αγορές πώλησης στον τελικό καταναλωτή είναι εθνικής διάστασης για την πώληση μέσω πρακτορείων, βλέπε τοπική στις περιπτώσεις της λιανικής πώλησης, ο δε ακριβής ορισμός μπορεί να παραμείνει ανοικτός.

B. Ανάλυση των θιγομένων αγορών

- (27) Η κοινοποιηθείσα πράξη θα δημιουργήσει ή ενισχύσει τη δεσπόζουσα θέση σε πολλές αγορές του τομέα του βιβλίου στη γαλλόφωνη Ευρώπη, ιδίως στους τομείς δικαιωμάτων δημιουργού, της διάδοσης, της διανομής, καθώς και της πώλησης βιβλίων σχήματος τσέπης και σχολικών και βοηθητικών βιβλίων.
- (28) Από ουσιαστικής πλευράς, αυτές οι επιδράσεις κατά του ανταγωνισμού είναι αποτέλεσμα της εξαφάνισης της ανταγωνιστικής σχέσης μεταξύ του Hachette Livre και της VUP, των δύο κυρίαρχων αντίστοιχου μεγέθους επιχειρήσεων στον τομέα αυτό, που λειτουργούν σε όλη την αλυσίδα του γαλλόφωνου βιβλίου, και στο επίπεδο της διάδοσης και διανομής όπου έχουν εξασφαλίσει προνομioύχο πρόσβαση στις υπεραγορές και τα μικρά σημεία πώλησης (χάρη στις ολοκληρωμένες τους δομές χονδρικής πώλησης).

- (29) Ακριβέστερα, υπάρχει κίνδυνος η νέα συγκρότηση να συμπεριφέρεται ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές της και τους πελάτες της τόσο όσον αφορά την πρόσβαση στην «πρώτη ύλη», δηλαδή σε αναγνωρισμένους συγγραφείς των οποίων οι πωλήσεις διατηρούν τη βιωσιμότητα του εκδότη, όσο και της πρόσβασης στην αγορά, δηλαδή στα σημεία πώλησης που δεν μπορούν να απορροφήσουν και ακόμα λιγότερο να προωθήσουν τίποτε περισσότερο από ένα μικρό μέρος των έργων που κυκλοφορούν κάθε χρόνο.

α) Οι αγορές των εκδοτικών δικαιωμάτων

- (30) Στην πρωτογενή αγορά εκδοτικών δικαιωμάτων γαλλικών έργων, η κοινοποιηθείσα πράξη μπορεί να οδηγήσει σε δεσπόζουσα θέση της εκ συγχώνευσης οντότητας, η οποία θα κατέχει μετά τη συγχώνευση ένα τμήμα της αγοράς από [50 έως 55] %, υπολογιζόμενο βάσει των προκαταβολών που καταβάλλει στους συγγραφείς.
- (31) Στην πρωτογενή αγορά εκδοτικών δικαιωμάτων ξένων έργων, η απόφαση δεν καταλήγει σε δημιουργία δεσπόζουσας θέσης, δεδομένου ότι η νέα οντότητα δεν θα είναι κυρίαρχη λόγω της παρουσίας της Albin Michel η οποία κατέχει τμήμα της αγοράς από [50 έως 55] %.
- (32) Η εκ συγχώνευσης οντότητα θα κυριαρχήσει επίσης στην αγορά των δευτερευόντων εκδοτικών δικαιωμάτων για το σχήμα τσέπης, στην οποία θα κατέχει τμήμα της αγοράς από [55 έως 60] %.
- (33) Η δημιουργία δεσπόζουσας θέσης σε κάθε μία από τις αγορές αυτές θα ενισχυθεί ειδικότερα από το γεγονός ότι η εκ συγχώνευσης οντότητα κατέχει ιδιαίτερη ικανότητα προσέλκυσης συγγραφέων λόγω ιδίως της ισχυρής της θέσης όσον αφορά τη διάδοση, διανομή και πώληση βιβλίων σχήματος τσέπης, την πώληση βιβλίων σε μικρά σημεία πώλησης («επίπεδο 3») καθώς και της παρουσίας της στα μέσα μαζικής επικοινωνίας.

β) Οι αγορές διάδοσης και διανομής για λογαριασμό τρίτων

- (34) Η απόφαση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η εκ συγχώνευσης οντότητα θα κατέχει κυρίαρχη θέση σε κάθε μία από τις αγορές υπηρεσιών διάδοσης για λογαριασμό τρίτων. Θα είναι ιδιαίτερα ισχυρή στη διάδοση στους εμπόρους χονδρικής πώλησης και στις υπεραγορές, με ένα τμήμα συνδυασμένης αγοράς από [55 έως 65] % για κάθε μια από τις δύο αυτές αγορές. Η θέση της είναι τουλάχιστον σημαντική στην αγορά διάδοσης στα βιβλιοπωλεία, στα οποία το τμήμα της αγοράς ανέρχεται σε [25 έως 35] %. Οι εκδότες που δεν διαδίδουν μόνοι τους την παραγωγή τους αναθέτουν κανονικά τη διάδοση για κάθε επίπεδο μεταπωλητών στον ίδιο παρέχοντα αυτές τις υπηρεσίες. Η πρόσβαση όμως σε όλα αυτά τα επίπεδα μεταπώλησης συμπεριλαμβανομένων και των υπεραγορών, καθώς και των μικρών σημείων πώλησης και σουπερμάρκετ που εξυπηρετούνται από τους εμπόρους χονδρικής πώλησης, έχει ιδιαίτερη σημασία για τους εκδότες, ιδίως όσον αφορά την πώληση των εκδοτικών επιτυχιών. Για τον λόγο αυτό, η απaráκαμψη θέση της εκ συγχώνευσης οντότητας στη διάδοση στις υπεραγορές και τους εμπόρους χονδρικής πώλησης, σε συνδυασμό με τη δεσπόζουσα θέση της, μέσω των δομών χονδρικής πώλησης LDS και La Dil, στην αγορά πώλησης βιβλίων σε μικρά σημεία πώλησης του επιπέδου 3, θα συνεπαχθεί επίσης τη δημιουργία δεσπόζουσας θέσης στην αγορά διάδοσης στα βιβλιοπωλεία, ακόμα δε περισσότερο που οι παροχές διάδοσης στα διάφορα επίπεδα πωλούνται βάσει μιας μόνης και της αυτής σύμβασης.
- (35) Η εκ συγχώνευσης οντότητα θα αποκτήσει δεσπόζουσα θέση στην αγορά υπηρεσιών διανομής για λογαριασμό τρίτων, με τμήμα της αγοράς από [35 έως 45] % και την κυριότητα των δύο μεγαλύτερων κέντρων διανομής σε μία αγορά όπου υπάρχουν εμπόδια εισόδου και εξάπλωσης.
- (36) Για όλες τις αγορές υπηρεσιών διάδοσης και διανομής σε τρίτους, θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη η συνολική ισχύς διαπραγματεύσεων ή ελέγχου που θα έχει η εκ συγχώνευσης οντότητα λόγω του ότι θα διανέμει και, κατά συνέπεια, θα τιμολογεί ένα στα δύο γαλλόφωνα βιβλία που θα εκδίδονται στην Ευρώπη.

γ) Οι αγορές πώλησης βιβλίων στους μεταπωλητές

- (37) Μετά την συγχώνευση, η νέα οντότητα θα δεσπόζει στις αγορές πώλησης βιβλίων γενικής λογοτεχνίας σχήματος τσέπης, στις οποίες θα κατέχει τμήματα από [50 έως 75] % ανάλογα με το επίπεδο των μεταπωλητών.
- (38) Στις αγορές πώλησης βιβλίων γενικής λογοτεχνίας μεγάλου σχήματος, θα κατέχει τμήματα της αγοράς από [30 έως 40] %. Θα επιτύχει δεσπόζουσα θέση ιδίως χάρη i) στις ισχυρές της θέσεις κατά την αγορά των συγγραφικών δικαιωμάτων, ii) στη σημασία τη κατά τη διάδοση και διανομή όπου θα αντιπροσωπεύει από 40 έως 70 % των βιβλίων γενικής λογοτεχνίας μεγάλου σχήματος που θα αγοράζονται από τους μεταπωλητές των διαφόρων επιπέδων, και iii) στη δεσπόζουσα θέση της στην αγορά πωλήσεων βιβλίων σχήματος τσέπης. Η παρουσία της στις αγορές λιανικής πώλησης βιβλίων (Relay, Virgin) και στα οπτικοακουστικά μέσα θεωρήθηκαν ως αποφασιστικά στοιχεία για τον καθορισμό της δημιουργίας της δεσπόζουσας θέσης στις αγορές αυτές.
- (39) Για τους ίδιους λόγους, η απόφαση καταλήγει ότι θα υπάρξει δεσπόζουσα θέση της εκ συγχώνευσης οντότητας στις αγορές πώλησης παιδικών βιβλίων, στις υπεραγορές και τους εμπόρους χονδρικής πώλησης και στην αγορά πώλησης πρακτικών βιβλίων στους εμπόρους χονδρικής πώλησης, αγορές στις οποίες θα κατέχει τμήματα γύρω στο 40 %.
- (40) Στη γαλλική αγορά πώλησης σχολικών βιβλίων, η οποία χαρακτηρίζεται από σημαντικά προσκόμματα εισόδου, η νέα οντότητα θα καταστεί δεσπόζουσα με ένα τμήμα της αγοράς [70 έως 80] % και ιδιοκτησία τεσσάρων από τα εμπορικά σήματα με το μεγαλύτερο γόητρο. Το ίδιο συμβαίνει και με τις σχετικές αγορές πώλησης βοηθητικών βιβλίων στους μεταπωλητές.
- (41) Τέλος, η συγχωνευθείσα οντότητα θα κατέχει μετά από τη συγχώνευση το μονοπώλιο σχεδόν των αγορών πώλησης λεξικών, όπου θα αντιπροσωπεύει το [90 έως 100] %, και μια θέση σαφώς δεσπόζουσας στις αγορές πώλησης ολιγότομων παγκόσμιων εγκυκλοπαιδειών με τμήμα της αγοράς από [50 έως 60] %.
- (42) Στην αγορά πώλησης βιβλίων από μέρους των εμπόρων χονδρικής πώλησης στα σημεία πώλησης του επιπέδου 3 (μικρά σημεία πώλησης και σουπερμάρκετ), η εκ συγχώνευσης οντότητα θα δεσπόζει στην αγορά αυτή με ένα τμήμα της από [50 έως 60] %, καθιστώντας επιπλέον ο μόνος προμηθευτής βιβλίων ενός σημαντικού αριθμού σημείων πώλησης. Οι άλλοι έμποροι χονδρικής πώλησης, σχετικά μικρού μεγέθους, θα εξαρτώνται επιπλέον από τη νέα οντότητα για ένα σημαντικό τμήμα του ανεφοδιασμού τους.

δ) Συμπέρασμα

- (43) Στην απόφαση συνάγεται ότι η πράξη — αν δεν υπάρξουν βελτιώσεις — θα οδηγήσει στη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης που θα έχει ως συνέπεια τη σημαντική παρεμπόδιση του πραγματικού ανταγωνισμού στην κοινή αγορά ή σε ουσιαστικό τμήμα αυτής στον τομέα: της πρωτογενούς απόκτησης δικαιωμάτων γαλλικών έργων σε παγκόσμιο επίπεδο, της δευτερογενούς απόκτησης δικαιωμάτων εκδόσεων σχήματος τσέπης σε παγκόσμιο επίπεδο, των υπηρεσιών διάδοσης στα βιβλιοπωλεία, στις υπεραγορές και στους εμπόρους χονδρικής πώλησης στις γαλλόφωνες χώρες, των υπηρεσιών διανομής στις γαλλόφωνες χώρες, της πώλησης βιβλίων γενικής λογοτεχνίας σχήματος τσέπης και μεγάλου μεγέθους στις γαλλόφωνες χώρες, της πώλησης παιδικών βιβλίων στις υπεραγορές και τους εμπόρους χονδρικής πώλησης στις γαλλόφωνες χώρες, της πώλησης πρακτικών βιβλίων στις υπεραγορές και στους εμπόρους χονδρικής πώλησης στις γαλλόφωνες χώρες, της πώλησης σχολικών βιβλίων στη Γαλλία, της πώλησης βοηθητικών βιβλίων στις γαλλόφωνες χώρες, της πώλησης λεξικών στις γαλλόφωνες χώρες, της πώλησης ολιγότομων παγκόσμιων εγκυκλοπαιδειών στις γαλλόφωνες χώρες και της πώλησης βιβλίων από τους εμπόρους χονδρικής πώλησης στους μεταπωλητές του επιπέδου 3 στις γαλλόφωνες χώρες.

Γ. Δεσμεύσεις

1) Οι προτεινόμενες δεσμεύσεις από μέρους του κοινοποιούντος

- (44) Για να επιλυθούν τα προβλήματα του ανταγωνισμού που προσδιορίζονται ανωτέρω, το κοινοποιούν μέρος υπέβαλε την ανάληψη των ακόλουθων δεσμεύσεων.

- (45) Το κοινοποιούν μέρος αναλαμβάνει την υποχρέωση να μεταβιβάσει το σύνολο των στοιχείων ενεργητικού της Editis με εξαίρεση των ακόλουθων:
- των εκδόσεων Larousse και του συνόλου των εκδοτικών δραστηριοτήτων και υλικού,
 - του ομίλου Anaya και του συνόλου των εκδοτικών δραστηριοτήτων και υλικού,
 - των εκδόσεων Dalloz και του συνόλου των εκδοτικών δραστηριοτήτων και υλικού,
 - των εκδόσεων Dunod και του συνόλου των εκδοτικών δραστηριοτήτων και υλικού,
 - του πανεπιστημιακού υλικού που αποτελείται από το εκδοτικό υλικό των Nathan Université, Armand Colin και Sedes και των πανεπιστημιακών περιοδικών,
 - του κέντρου διανομής του Ivry.
- (46) Το κοινοποιούν μέρος αναλαμβάνει την υποχρέωση να καταβάλει κάθε προσπάθεια για να μεταβιβάσει το σύνολο των στοιχείων του ενεργητικού σε έναν μόνο αποδέκτη.
- (47) Εξάλλου, ένα εντεταλμένο πρόσωπο θα μεριμνήσει ώστε τα εν λόγω στοιχεία του ενεργητικού τα οποία πρέπει να απεπενδυθούν, να διατηρηθούν και να αποτελέσουν αντικείμενο διαχείρισης στο πλαίσιο μιας δομής διαφορετικής και ανεξάρτητης από τον όμιλο Lagardère, υπό την ευθύνη ενός ανεξάρτητου διαχειριστή χαρτοφυλακίου και ότι θα διατηρηθεί η βιωσιμότητά τους και η ανταγωνιστική τους ικανότητα.

2) Αξιολόγηση των προτεινομένων δεσμεύσεων

- (48) Οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνει το κοινοποιούν μέρος οδηγούν σε εξάλειψη του συνόλου σχεδόν των οριζοντίων επικαλύψεων μεταξύ των δραστηριοτήτων των μερών επί του συνόλου των γαλλόφωνων αγορών στις οποίες η πράξη αυτή δημιουργεί ή ενισχύει δεσπόζουσα θέση όπως παρουσιάζεται στην παράγραφο 43 (με εξαίρεση της αγοράς των έργων αναφοράς για τα οποία η επένδυση είναι ωστόσο μεγαλύτερη από το τμήμα της αρχικής αγοράς της Hachette Livre).
- (49) Εξάλλου, η μεγάλη πλειοψηφία των κάθετων και συγκεντρωτικών συνεπειών της πράξης που αναλύεται στην παρούσα απόφαση, οι οποίες οφείλονται στη συνολική σημασία της οντότητας που θα προκύψει από τη συγκέντρωση στον τομέα των γαλλόφωνων εκδόσεων και η οποία συμβάλλει στη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης στις σχετικές αγορές, εξαλείφονται στην περίπτωση της μεταβίβασης σε έναν ενιαίο αποδέκτη από τις προτεινόμενες δεσμεύσεις. Αντίθετα, σε περίπτωση μεταβίβασης σε πολλούς αποδέκτες, θα πρέπει να πληρούνται πλήρως πολλές απαιτήσεις ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι υποχρεώσεις θα επιλύσουν τα κάθιστα προβλήματα και τα προβλήματα συγκέντρωσης που δημιουργεί η κοινοποιηθείσα πράξη.
- (50) Κατά συνέπεια, στην απόφαση συνάγεται ότι βάσει των προτεινομένων δεσμεύσεων από το κοινοποιούν μέρος, η κοινοποιηθείσα πράξη συγκέντρωσης δεν θα οδηγήσει στη δημιουργία ή την ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης της εκ συγχώνευσης οντότητας στην κοινή αγορά.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

- (51) Για τους λόγους που εκτίθενται ανωτέρω, η Επιτροπή αποφάσισε να μην αντιταχθεί στην κοινοποιηθείσα πράξη και να την κηρύξει συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά και με τη συμφωνία για τον ΕΟΧ, με την επιφύλαξη της εκτέλεσης των προτεινόμενων δεσμεύσεων. Η απόφαση αυτή λαμβάνεται βάσει του άρθρου 8 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 4064/89 του Συμβουλίου και του άρθρου 57 της συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο.